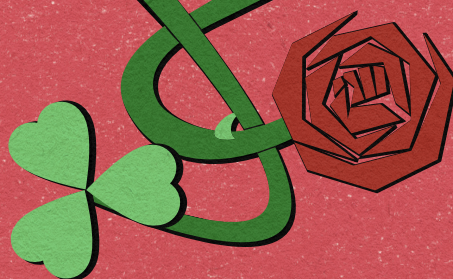

Verkiezingsprogramma Gemeenteraad Dordrecht 2026

Voor nu en de toekomst

Beste Dordtenaren,

Dordrecht is mijn thuis. Een stad met een rijke geschiedenis, met straten vol verhalen, met wijken waar mensen hard werken, dromen koesteren en naar elkaar omkijken. Een stad waar we op veel trots mogen zijn — maar ook een stad waar niet iedereen dezelfde kansen heeft, waar sommige stemmen te weinig worden gehoord en waar veel inwoners elke dag de gevolgen voelen van ongelijkheid, onzekerheid en een overheid die soms te ver weg lijkt.

Met dit programma zetten wij als GroenLinks-PvdA een duidelijke stap vooruit. Wij kiezen voor een Dordrecht waarin niemand wordt buitengesloten. Een stad waar je veilig over straat kunt, ongeacht wie je bent of hoe je eruitziet. Waar jongeren welkom zijn, waar ouderen met waardigheid oud kunnen worden, en waar gezinnen niet tussen wal en schip raken. Een stad waar je kunt wonen tegen een betaalbare prijs, waar je gezond kunt leven, waar sport en cultuur onderdeel zijn van de leefomgeving, en waar de overgang naar een duurzame toekomst eerlijk en samen gebeurt.

Maar boven alles kiezen we voor een mensgerichte politiek. Een politiek die luistert, die vertrouwen geeft in plaats van wantrouwen zaait, die problemen niet doorschuift maar oplost, en die niet bang is om keuzes te maken die rechtvaardig zijn — juist als ze ingewikkeld zijn.

Ik ben trots op de mensen die dagelijks in deze stad het verschil maken: de zorgverleners, de leraren, de vrijwilligers, de ondernemers, de jongerenwerkers, de wijkbewoners die zich inzetten voor hun buurt. Zij laten zien wat Dordrecht kan zijn als we elkaar vasthouden.

En dat is precies waar dit programma over gaat: een Dordrecht dat wij samen bouwen. Een stad waar solidariteit, menselijkheid en duurzaamheid niet alleen mooie woorden zijn, maar de keuzes bepalen die we maken.

Ik nodig je van harte uit om dit programma te lezen, met ons mee te denken en vooral met ons mee te doen. Want de toekomst van Dordrecht maken we met elkaar.

Met vertrouwen en vastberadenheid,

Abdullah

Lijsttrekker GroenLinks-PvdA Dordrecht

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Bestaanszekerheid	2
Wonen	4
Klimaat en Duurzaamheid	8
Gezondheid	12
Werk en Economie	14
Cultuur	16
Sport en Bewegen	18
Mobiliteit	20
Diversiteit en Sociale Verbinding	23
Meedenken en Meedoen	27
Financiën	30

Inleiding

GroenLinks-PvdA kiest voor een Dordrecht dat niemand buitensluit. Onze centrale belofte is fundamenteel: bestaanszekerheid en een betaalbare woning voor iedereen. Dit is de basis voor een aantrekkelijke, gezonde stad en een fijne, eerlijke en duurzame toekomst voor ons, onze kinderen en kleinkinderen. Wij bouwen aan een leefbare stad voor de lange termijn. Dit vraagt om ruimte voor meer woningen, meer groen, goede mobiliteit, duurzame energie, en behoud en versterking van de natuur.

Wij zijn ons ervan bewust dat deze brede ambities vragen om daadkracht in een compacte stad, met beperkte ruimte en vaak krappe financiële middelen. De gemeente kan met beperkt personeel en financiën niet alles. Daarom gaan wij noodzakelijke keuzes niet uit de weg.

Dit verkiezingsprogramma dient als onze routekaart. Het beschrijft de uitdagingen, de duidelijke richting die wij op willen, en de concrete oplossingen en initiatieven die voor ons liggen. Wij zien dat de Dordtse samenleving vol zit met mensen en organisaties die kunnen en willen bijdragen. Die bijdrage is hard nodig om onze ambities waar te maken. Samen zorgen we ervoor dat iedereen volwaardig en in waardigheid mee kan doen.

Bestaanszekerheid

De uitdaging

Wij willen een stad waar niemand wordt buitengesloten. Dat betekent dat u zeker bent van een inkomen, een huis, goede zorg, sport en cultuur. Nu is die zekerheid er niet voor iedereen. Veel Dordtenaren hebben hoge woonlasten, hoge energierekeningen, of schulden. Armoede gaat niet alleen over geld. Het maakt het leven moeilijk, zorgt voor minder kansen en een slechtere gezondheid. Vooral voor kinderen. Wij willen dat armoede niet van generatie op generatie doorgaat. Iedereen in Dordrecht moet een goed en veilig leven kunnen opbouwen. Dat noemen we *Bestaanszekerheid*.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Armoede voorkomen (Preventie)

Wij willen dat de gemeente meer doet om armoede en schulden te voorkomen:

- Wij willen armoede sneller in beeld hebben en eerder ingrijpen.
- We werken daartoe meer samen met scholen, huisartsen en initiatieven in de wijk.
- Er komen goed toegankelijke informatie- en adviespunten in alle wijken.
- We investeren in sociale makelaars en buurtwerkers die het vertrouwen van bewoners winnen.
- Als mensen in grote problemen zitten, gebruiken we een *'pauzeknop' voor schulden*. Dit is een tijdelijke adempauze voor aflossing om zaken op de rit te krijgen en almaar toenemende schulden te voorkomen.

2. Zonder schulden naar de toekomst

Schulden geven veel stress. Wij willen schuldhulp die écht werkt. Dit moet met persoonlijke begeleiding en adequate schuldregelingen:

- We gaan experimenten doen, zoals in Arnhem en Amsterdam. Mensen krijgen dan extra financiële ruimte om schulden sneller af te lossen. Wij willen dit ook in Dordrecht mogelijk maken.
- We helpen niet alleen met aflossen. We zorgen er ook voor dat schulden niet terugkeren.

3. Kansen gelijk maken en zelfredzaamheid bevorderen

Mensen moeten weer grip krijgen op hun eigen leven. Dit noemen we *zelfredzaamheid*. Wij willen dat op de volgende manieren bereiken:

- We investeren in taalonderwijs, computerkennis en praktische cursussen. Ook stimuleren we om-, her- en bijscholing. Zo worden de kansen op de arbeidsmarkt groter.
- Regelingen van de gemeente moeten begrijpelijk en toegankelijk zijn.
- Als structurele ondersteuning nodig is, blijven we die geven zonder veel gedoe (minder bureaucratie).

4. Iedereen doet mee

Een mens leeft niet van brood alleen. Toegang tot sport, cultuur, contact met anderen en persoonlijke ontwikkeling zijn cruciaal om volwaardig mee te doen:

- Wij behouden de Dordtpas en breiden het pakket gekoppeld aan het minimabeleid uit.
- We voeren een 'maatschappelijk-meedoenbudget' in om financiële drempels voor deelname aan maatschappelijke evenementen voor de laagste inkomens weg te nemen.
- Wij breiden schoolzwemmen uit naar alle scholen. Zwemles moet gratis of betaalbaar zijn, zodat alle kinderen mee kunnen doen.
- Cultuur- en muzikeducatie, sport en bewegingsactiviteiten moeten betaalbaar zijn.
- We steunen bewonersinitiatieven en wijkactiviteiten die mensen uit hun isolement halen.
- De buurthuizen en wijkcentra komen terug. Hierdoor kunnen mensen elkaar makkelijk ontmoeten en informatie uitwisselen.

5. Zekerheid over energie

Lagere energielasten zijn onmisbaar voor bestaanszekerheid (zie ook het hoofdstuk over klimaat en Duurzaamheid). Wij gaan ons inzetten voor:

- Wij breiden de hulp voor het goed isoleren en verduurzamen van huizen uit om de energiekosten laag te houden en het comfort te verhogen.
- De Energiehulp blijft bestaan. Zij helpen bewoners structureel en praktisch bij het isoleren van hun woning.

6. De gemeente helpt beter

Te veel mensen hebben moeite met de bureaucratie van de overheid, of ze vertrouwen de overheid niet (zie ook het hoofdstuk over Meedenken en Meedoen). Dit moet anders:

- Wij willen een menselijke maat in het beleid en de uitvoering.
- Er komt één loket voor buurt- en wijkproblemen en -initiatieven, met een vaste regisseur.
- Er zijn korte lijnen tussen gemeente en inwoner, en de hulp past bij de situatie.
- Wij investeren in onze eigen medewerkers. Wij gebruiken minder externe bureaus. Onze medewerkers willen de inwoners van Dordrecht écht verder helpen.

Onze belofte

Wij willen een Dordrecht met *bestaanszekerheid en gelijke kansen voor iedereen*. Een stad die niet wegkijkt. Armoede en te weinig aandacht voor kinderen mag de toekomst van kinderen niet bepalen. Onze stad staat naast haar inwoners en biedt zekerheid, waardigheid en perspectief. Samen bouwen we aan een Dordrecht waarin iedereen mee kan doen.

Wonen

De uitdaging

De woningcrisis in Dordrecht moet opgelost worden. Wonen is een recht en juist de mensen met een kleine beurs moeten betaalbaar kunnen wonen. GroenLinks-PvdA zet zich maximaal in voor het realiseren van betaalbare woningen. Hiermee zorgen we voor sociale gelijkheid, vooruitgang en maken we Dordrecht sterker!

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Geen groei om de groei

Voor GroenLinks-PvdA is groei geen doel op zich. Wij streven niet naar een blinde uitbreiding van de stad naar 140.000 inwoners, maar naar het creëren van woonruimte die aansluit op de behoefte van de inwoners. Uit recent onderzoek blijkt dat er sprake is van een opgelopen achterstand van betaalbare woningen én de verwachting dat het aantal Dordtse woningzoekenden nog verder gaat groeien. Jongeren moeten noodgedwongen langer thuis blijven wonen en ouderen kunnen hun woonwens niet realiseren. Tot 2035 zouden er 10.000 woningen bij moeten komen. Het is duidelijk welke woningen nodig zijn, er is geen reden om nog langer te wachten.

2. Regie bij de gemeente

De laatste decennia kreeg de markt teveel ruimte, dit heeft niet geleid tot voldoende en betaalbare woningen. Een eerste belangrijke stap is afgelopen collegeperiode gezet door samenwerkingsafspraken te maken met woningbouwcorporaties. GroenLinks-PvdA wil dat de gemeente een actieve rol pakt bij woningbouw. Onder andere door er meer geld voor te reserveren en door het voeren van een actief grondbeleid waarbij de betaalbaarheid en maatschappelijke doelstellingen het uitgangspunt zijn. Wij willen dat de gemeente concreet stuurt op:

- Een sociale grondprijs voor zowel corporaties als commerciële partijen.
- Via het omgevingsplan vooraf het programma vastleggen (onder andere het aandeel sociale huur- en koopwoningen, het woningtype, de infrastructuur).
- Vastleggen dat sociale huur door een woningcorporatie wordt verhuurd.
- Tijdig meegeven van een programma van eisen (zoals woninggrootte, kwaliteit, prijs)
- Herinrichting van interne processen, zodat de ambtelijke capaciteit optimaal gebruikt wordt.

De focus verschuift van grondprijs naar het creëren van woonwaarde voor de Dordtenaar. Het creëren van woonwaarde levert de gemeente op termijn extra belasting/OZB-inkomsten op.

3. Betaalbaarheid

We zitten ook andere middelen in om de betaalbaarheid te vergroten, zoals:

- In nieuwe bouwprogramma's gemiddeld minimaal 10% sociale koopwoningen opnemen.
- Nieuwe sociale koopwoningen worden met voorrang toegewezen aan Dordtenaren die een sociale huurwoning of betaal koopwoning achterlaten.
- 'Koopstart'-regelingen en koopgarantregelingen, waarbij kopers korting krijgen en een deel van de waardeontwikkeling bij verkoop weer terugvloeit naar de ontwikkelaar of corporatie.
- Toestaan van kleinere woningen, 41% van de huishoudens in Dordrecht bestaat uit éénpersoonshoudens. Dit betekent kleinere woonoppervlakte en minder eigen buitenruimte, maar meer gezamenlijke buitenruimte. Hiertoe wordt het bouwbesluit aangepast. Als er een beperkt aantal dure huizen gebouwd moet worden om een project betaalbaar te krijgen dan is dat mogelijk, mits dit voldoende ruimte over laat voor betaalbare woningen.
- Een boete op niet bouwen op voor woningbouw bedoelde kavels/grond.
- Een planbatenheffing, om grote winsten die ontstaan als gevolg van een bestemmingswijziging (bijvoorbeeld van agrarisch naar woningbouw) te belasten en voor publieke doeleinden in te zetten.
- Bouwen aan de rand van de stad, waarbij ook gebieden die tot voor kort taboe waren onderzocht worden als toekomstige woningbouwlocaties.
- De gemeente geeft prioriteit aan wonen en staat garant als dit de woningbouw bespoedigt.

4. Samenhang

Huisvesting stopt niet bij de grenzen van Dordrecht. GroenLinks-PvdA vindt structurele samenwerking met andere gemeenten en partners, waaronder zorg- en welzijnsinstellingen, van groot belang. De woonruimteverdeelsystematiek wordt regionaal voortgezet. Ook kwetsbare ouderen en mensen met een beperking moeten in een passende woning en omgeving kunnen wonen. Dit willen wij bereiken door:

- Voor huishoudens die buiten het sociale segment vallen stimuleren we de ontwikkeling van betaalbare middenhuur.
- Goede mobiliteit, toegankelijke openbare ruimte en veilige infrastructuur zijn essentieel. Bij ieder nieuwbouwproject leggen we hier vooraf afspraken over vast.
- Dakloze mensen worden geholpen met een 'Wonen Eerst'-aanpak, volgens de principes van Housing First Nederland. Hierdoor zijn dure opvang en zorgvoorzieningen minder nodig op termijn.
- We verschuiven middelen van opvang naar preventie en het voorkomen dat huisuitzettingen tot dakloosheid leiden. We maken urgentieregels voor alle mensen die niet over eigen volwaardige huisvesting beschikken (volgens de 'ETHOS-light' definitie) en die verblijven in Dordrecht (volgens het WMO-woonplaatsbeginsel). Deze regels worden onderdeel van de voorrangregeling van de huisvestingsverordening.
- We reserveren bij nieuwbouw enkele woningen voor Wonen Eerst.
- We zorgen voor juridische ondersteuning en collectieve belangenbehartiging voor (dreigend) dakloze mensen. Briefadressen worden aan dakloze mensen verstrekt conform de bedoeling van de wet, ook als er geen sprake is van aanvullende hulpvragen.

- De samenwerking tussen zorg, welzijn en huisvesting is georganiseerd op bestuurlijk én op uitvoerend niveau. Dit zorgt voor een efficiënte aanpak en meer slagkracht bij het realiseren van woningen, woonkwaliteit en sociale samenhang in de stad.

5. Verdichten

Nieuwbouw in de binnenstad en andere wijken is beperkt mogelijk. Het behoud van groen en openbare ruimte is ook cruciaal voor de inwoners van Dordrecht. Er ligt een grote woningbouwopgave, maar er is te weinig ruimte in de stad zelf om die opgave in zijn geheel te realiseren. Daarom moeten de voor- en nadelen van bouwen aan de rand van de stad, in Nieuw-Dubbeldam en in de Zuidpolder, worden onderzocht. Meer woningen in de stad willen wij realiseren door:

- Bestaande woningen en winkelpanden verbouwen en aanpassen. Subsidies die dit mogelijk maken willen we behouden.
- Woningdelen, -splitsen en optoppen zorgen voor het beter benutten van bestaande woningen. De gemeente heeft hierin een sleutelrol: zij kan dit mogelijk én gemakkelijker maken, zodat woningcorporaties en particulieren aan de slag kunnen. Hierbij stelt de gemeente heldere kaders zodat voorkomen wordt dat huisjesmelkers hier onevenredig veel aan verdienen. De leefbaarheid blijft het uitgangspunt.
- Hospita's met een participatiewet-uitkering of AOW willen we toestaan om een financieel extraatje te verdienen bovenop hun uitkering, om woningdelen te bevorderen en mensen in financiële moeilijkheden te helpen/armoede te bestrijden.
- Leegstand gaan we tegen middels een leegstandsverordening met registratie van leegstand en acties zodat leegstand zo snel mogelijk wordt beïndigd.
- Ook moet zo nodig afgeweken worden van parkeernormen om meer woningbouw mogelijk te maken.
- Zo mogelijk afzien van de geplande tunnel bij Maasterras-Hoge Bakstraat om geld vrij te maken voor meer sociale huur- en/of sociale koopwoningen op het Maasterras.

Bij verdichting is een gebiedsgerichte benadering samen met bewoners het uitgangspunt. We wisselen ervaringen uit met andere middelgrote (G-40) gemeenten bij het verdichten in de stad, want daar is de uitdaging het grootst.

6. Ouderen

Veel ouderen zijn in huizen blijven wonen die te groot zijn, omdat er geen passend aanbod is. Door te bouwen voor ouderen komen er eengezinswoningen vrij. Dit is een categorie woningen waar veel vraag naar is. GroenLinks -PvdA maakt zich hard voor aanvullend beleid:

- De gemeente draagt zorg voor een groter aanbod van aantrekkelijke, passende en betaalbare huisvesting voor senioren en zet daarbij een doorstroommakelaar in.
- Het labelen van woningen voor doorstroming, zowel in de huur- als de koopsector waardoor dit verankerd wordt in het omgevingsplan.
- Het ontwikkelen van 'thuisplusflats'.

7. Collectief wonen

Er moeten betere regelingen komen om samenwonen met behoud van uitkering toe te staan. Hierdoor wordt het aantrekkelijker om een woning te delen. Het afschaffen van de voordeurdelersregeling is een belangrijke stap om woningdeling te bevorderen. Innovatieve (groeps)wooninitiatieven komen in de praktijk onvoldoende van de grond. GroenLinks-PvdA wil dat er in de komende 10 jaar tenminste 4 collectieve wooninitiatieven/wooncoöperaties gefaciliteerd worden door hier locaties voor te reserveren. We leggen concrete afspraken vast over toewijzing en gemeenschappelijk beheer.

Coöperatieve woonmodellen houden wonen betaalbaar en zorgen tevens voor vitale gemeenschappen. Om deze ontwikkeling een stimulans te geven sluit Dordrecht zich aan bij de koplopersgroep van CoopLink: een kennisnetwerk voor wooncoöperaties, waarin gemeenten gezamenlijk actief wooncoöperaties stimuleren. Juist vaak voor ouderen kan dit zeer aantrekkelijk zijn.

8. Landschappelijk en duurzaam wonen

GroenLinks-PvdA gelooft dat duurzaamheid een centrale rol speelt bij het oplossen van de huisvestingsproblematiek. Ieder nieuw project moet in principe gebaseerd zijn op milieuvriendelijke bouwmethoden en energie-efficiënte oplossingen. Dit draagt bij aan het verlagen van woonlasten voor de inwoners. Het concept van 'landschappelijk wonen' met voldoende gemeenschappelijk groen betekent natuurvriendelijk wonen in uitbreidingslocaties aan de randen van de stad. Dit doet recht aan het karakter van het landschap, houdt zichtlijnen in stand en verhoogt de biodiversiteit ten opzichte van de huidige landbouw.

Onze Belofte

Iedereen heeft recht op een goede woning. GroenLinks-PvdA belooft de gemeentelijke inspanning om meer woningen te bouwen te versterken, ook als dit leidt tot tekorten op de grondexploitatie. Ook moet zo nodig afgeweken worden van parkeernormen om meer woningbouw mogelijk te maken. 30% van de nieuwbouwwoningen wordt als sociale huurwoning gerealiseerd, voor betaalbare koopwoningen is het streven 30%.

Samen met onze inwoners en partners bouwen we letterlijk en figuurlijk aan een stad waar iedereen zich thuis kan voelen. Want wonen is meer dan een dak boven je hoofd – het is een grondrecht.

Klimaat en Duurzaamheid

De uitdaging

Wij willen een stad zijn die gezond, leefbaar en veilig is, ook voor onze kinderen en kleinkinderen. Een stad waar de natuur wordt verrijkt. Daarom is goed klimaat- en duurzaamheidsbeleid nodig. Het klimaat verandert. Wij willen hard werken aan ons doel: Dordrecht is klimaatneutraal in 2040.

In de afgelopen jaren zijn we al begonnen met energie- en klimaatmaatregelen. Wij gaan daarmee door en versterken de aanpak. We zetten daarbij in op: energie besparen, duurzame energie-opwekking en tijdelijke opslag van overtollige energie. Een fijne stad vraagt ook om het tegengaan van wateroverlast en hittestress. Wij zorgen voor een schone en prettige omgeving, meer natuur en duurzaam gebruik van materialen. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Duurzame energie-opwekking en -besparing

Wij willen 55% minder CO₂-uitstoot in 2030. Dit doel past bij de nationale en Europese doelen. Dit doen we door bijvoorbeeld circulair te bouwen. Dat betekent minder energie en CO₂-uitstoot bij de bouw en industrie. Ook blijft het doel om vanaf 2040 alleen nog duurzame energie te gebruiken. Hiervoor willen wij dat Dordrecht evenredig bijdraagt aan de regionale opgave voor het opwekken van duurzame energie (zon, wind en andere vormen). Dit doen wij door:

- We plaatsen meer zonnepanelen, zonneboilers en windinstallaties. Dit gebeurt op gemeentelijke gebouwen, scholen, hoge gebouwen en particuliere woningen.
- Wij wijzen voortvarend geschikte plekken aan voor grootschalige zon- en windenergie. Polder de Zuidpunt lijkt een kansrijke plek voor windenergie.
- We stimuleren energiegemeenschappen. Dit zijn groepen op bedrijventerreinen en in woonwijken die hun eigen energie opwekken en ter plekke gebruiken (energiehubs). Dit bespaart kosten en helpt tegen netcongestie (te veel stroom op het net).
- We bevorderen ook het gebruik van publieke laadsystemen voor elektrische auto's en faciliteren gebruik van privaat opladen.
- Bestaande programma's voor het isoleren van woningen (DEFG-labels) gaan door. Daarbij stimuleren we met voorlichting, advies en subsidie ook het plaatsen van zonnepanelen en/of kleine windmolentjes.

2. Warmtetransitie en bouw

Verwarming met behulp van het warmtenet bespaart elektriciteit. Maar het is op dit moment niet volledig duurzaam en aansluiting en verbruik is (nog) niet voor iedereen betaalbaar. Daarom blijft er keuzevrijheid voor eigenaren om op andere manieren zonder gebruik van fossiele brandstoffen te verwarmen. Wij bevorderen deze transitie als volgt:

- Wij zorgen hierbij voor goede en duidelijke informatie en begeleiding, bijvoorbeeld via 'one-stop-shops'. Zo wordt overstappen makkelijk voor bewoners, MKB'ers en maatschappelijk vastgoed.

- Het warmtenet mag alleen verder worden uitgebreid als het op een redelijke termijn, volledig duurzaam wordt. Wij willen hiervoor een routeplan voor meer duurzame bronnen vóór na 2040.
- Alle gemeentelijke gebouwen en scholen die voor 1990 zijn gebouwd, zijn in 2030 klimaatneutraal.

3. Natuur in de stad

Wij maken de natuur in de stad sterker en stimuleren de biodiversiteit door:

- Groene daken, geveltuinen en vogelvriendelijke gebieden te maken, in en buiten de stad.
- Natuurinclusief bouwen is het uitgangspunt bij alle (gemeentelijke) bouwplannen.
- Het bestaande groen en de huidige bomen op peil te houden
- De kosten voor het beheer altijd in de begroting op te nemen.

4. Natuur en landbouw

Wij staan voor een duurzame landbouw die de rijkdom van de natuur en biodiversiteit behoudt. Voor ons betekent dat:

- De gedragscode soortenbescherming 2025 wordt de regel voor de landbouw.
- Al het maaien gebeurt op een ecologische manier. Taluds van dijken en spoorwegen zijn ecologische corridors.
- Wij gebruiken geen chemische middelen bij het beheer van wegen en groen.
- We versterken de groen-blauwe dooradering langs bestaande en nieuwe kreek en watergangen. Dit helpt voor meer biodiversiteit en het opslaan van water.
- Als de gemeente agrarische grond uitgeeft, moet deze grond gebruikt worden volgens de regels van *biologische of regeneratieve landbouw*. Dit gaat samen met een wildbeleid dat is afgestemd op Natura 2000.

5. Omgaan met het klimaat (Klimaatadaptatie)

Wij zorgen ervoor dat Dordrecht wateroverlast en hittestress bestrijdt:

- Wij zorgen voor meer opvang en opname van regenwater. Dit voorkomt wateroverlast in straten en vermindert droogte. Bijvoorbeeld door wadi's te maken.
- We zetten ons structureel in om versteende tuinen, daken en straten groener te maken samen met bewoners, het waterschap en andere maatschappelijke partners. De regenton krijgt meer promotie. We beginnen bij de meest verstedelijkte buurten. We leggen in gemeentelijke regels vast dat verdere verstening wordt tegengegaan.
- Afvalwater en regenwater worden, waar het kan, gescheiden afgevoerd.
- Elk nieuwe gemeentelijk ruimtelijk plan moet zorgen voor een hogere waterveiligheid.
- Om hitte tegen te gaan, willen we de boomkroonbedekking vergroten naar 15% in de stad in de komende 10 jaar.
- We beginnen hiermee in de hitte-eilanden in de stad.
- Het project Stadspark wordt eenvoudiger ('versoerd'). Het geld dat zo vrijkomt, gebruiken we om hittestress in straten en buurten te verminderen.

6. Klimaatrechtvaardigheid

Iedereen moet mee kunnen doen met de klimaatmaatregelen, de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Het geldt dat de energietransitie oplevert, moet direct ten goede komen aan de burgers in de stad en de regio:

- Wij maken minimaal 50% lokaal eigendom mogelijk bij installaties voor duurzame energie.
- Wij maken afspraken met woningbouwcorporaties om sociale huurwoningen sneller duurzamer te maken, zonder dat de woonlasten omhoog gaan.
- We gaan door met de inzet van energiehulp en versterken die waar mogelijk.

7. Een schoon milieu

Wij hanteren het principe 'de vervuiler betaalt'. Saneringskosten voor water en bodem zijn daarom voor rekening van de vervuilers, bijvoorbeeld Chemours (voorheen Dupont). Risicovolle stoffen worden niet gebruikt zolang niet is aangetoond dat ze veilig zijn. Om een schoon milieu te bereiken zorgen wij voor het volgende:

- Wij werken met het waterschap aan een ecologisch gezonde waterkwaliteit, voor mens, plant en dier.
- We letten extra op het (grond-)waterpeilbeheer in oude woonwijken om bodem- en funderingsproblemen te voorkomen.
- Werken in opdracht van de gemeente gebeuren zo mogelijk zonder uitstoot (emissieloos).
- Wij willen minder fijnstof, onder andere door een stookverbod voor hout, door verminderen van autoverkeer en door vermindering emissies door scheepvaart.
- Er komt een algeheel vuurwerkverbod. De gemeente organiseert bij de jaarwisseling een alternatief, bijvoorbeeld een lichtshow.
- Wij gaan 'Zeer Zorgwekkende Stoffen' opruimen, zoals PFAS-verontreinigingen.
- Alle plekken met te hoge PFAS-waarden (waterbodems, slootbodems en andere plekken) moeten op kosten van Chemours worden gesaneerd.
- Wij zorgen voor de juiste naleving en afdwinging van regels om overlast door geluid, trillingen en veiligheidsrisico's door weg-, water- en railtransport te verminderen.

8. Bewustwording, educatie en hulp

De inwoners van Dordrecht mogen er niet alleen voor staan, de energietransitie doen we samen. Daarom willen wij ons inzetten voor bewustwording, educatie en betere hulp:

- Wij zorgen ervoor dat natuur- en milieuorganisaties en scholen het onderwerp klimaat beter in hun lesprogramma's kunnen opnemen.
- Wij betrekken inwoners bij besluitvorming. Via campagnes moedigen wij hen aan om klimaat- en milieuvriendelijke keuzes te maken.
- Er komt een onafhankelijke organisatie zonder winstoogmerk. Deze organisatie staat los van de gemeente en ondersteunt en adviseert bewoners en particuliere huiseigenaren bij hun verduurzamingsplannen.

Onze belofte

We werken aan een stad die klimaatneutraal in 2040, bestand tegen extreme weersomstandigheden en hoog water, schone lucht, bodem en water heeft, en in balans is met de natuur. Dit alles op een wijze die voor iedereen betaalbaar is en zelfs voordelig uitpakt.

Gezondheid

De uitdaging

Wij willen dat iedere Dordtenaar gezond kan leven, ongeacht inkomen. Dat betekent: meer aandacht voor preventie en het versterken van weerbaarheid. Armoede is één van de grootste oorzaken van gezondheidsproblemen. Wie in armoede leeft, ervaart vaak langdurige stress. Dit maakt mensen vatbaarder voor ziektes, vergroot het risico op hart- en vaatziekten en tast het mentale welzijn aan. Armoede beperkt ook de keuzes die mensen kunnen maken. Gezonde voeding, sport, of op tijd naar de huis- of de tandarts gaan, is vaak te duur. Gezondheid gaat niet alleen over niet ziek zijn, maar over het vermogen om mee te doen, eigen keuzes te maken, zingeving te ervaren en een goede kwaliteit van leven te hebben. Dat noemen we *positieve gezondheid*.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We bestrijden armoede (zie ook het hoofdstuk over Bestaanszekerheid)

2. Een betere sociale en fysieke omgeving

Een goede sociale en aantrekkelijke fysieke omgeving dragen bij aan mentale en fysieke gezondheid. Hierbij zijn toegang tot sport, bewegen, schone lucht, schoon water en een bodem van groot belang. Wij willen dit verbeteren door:

- De openbare ruimte zo inrichten dat bewegen vanzelfsprekend wordt (fietspaden, veilige wandelroutes, sportplekken). Bij de inrichting van de openbare ruimte hoort ook de plaatsing van bankjes.
- Meer groen, parken en speelplekken om te ontspannen, bewegen en ontmoeten te bevorderen. Bij het inrichten van (nieuwe) openbare ruimte nemen we dit nadrukkelijk mee.
- Verbetering van de luchtkwaliteit en beperking van geluidsoverlast (zie ook het hoofdstuk over Klimaat en Duurzaamheid).
- Wijkteams hebben een actieve rol bij begeleiding naar zorg en de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning).
- Onvoldoende weerbaarheid heeft (onder meer) negatieve effecten op gezondheid. Via scholen en buurtwerk willen wij de weerbaarheid vergroten door sociale contacten te versterken. Dit draagt ook bij aan de bestrijding van eenzaamheid en armoede.
- We ondersteunen mantelzorg (via de Wmo) en faciliteren vrijwilligerswerk door ruimte, advisering en zo nodig subsidie beschikbaar te stellen.
- Het stimuleren van participatie, werk en dagbesteding. Ieder jaar investeren we structureel in kleinschalige wijkinitiatieven zoals Het Vogelnest en WijCrabbehof en kijken waar we deze initiatieven kunnen uitbreiden. Deze initiatieven zijn belangrijk in het kader van eenzaamheidsbestrijding. We zorgen voor ruimte voor en stimuleren van sport en bewegen (zie ook het hoofdstuk over Cultuur en Sport).
- We werken samen met woningcorporaties en ontwikkelaars aan levensloopbestendige woningen.

- Binnen één raadsperiode maken we afspraken met het zorgkantoor om passende ondersteuning sneller én beter te regelen, en de overgang van Wmo naar Wlz (Wet langdurige zorg) soepeler te maken.
- We stoppen met onnodige herindicaties voor inwoners met blijvende aandoeningen die gebruik maken van de Wmo.

3. We blijven investeren in preventie van gezondheidsproblemen

Het is onze samenleving nog altijd makkelijker om ongezondere dan gezondere keuzes te maken. Dit komt bijvoorbeeld door reclame, prijsverschillen in supermarkten en toenemende kosten voor sportverenigingen. Een gezondere omgeving stimuleert ook gezond gedrag. Wij gaan ons daar op de volgende manieren voor inzetten:

- Lokale voorlichtingscampagnes over voeding, bewegen, roken, alcohol.
- Gezonde keuzes makkelijker maken (bijvoorbeeld gezonde school- en sportkantines en sportstimuleringsprogramma's).
- Samenwerking met scholen en sportverenigingen (JOGG-aanpak: Jongeren Op Gezond Gewicht).
- Wij willen voor ieder Dordts kind zwemles mogelijk maken.
- We maken het mogelijk dat iedere jongere met een Dordtpas korting krijgt op sportclubs en culturele activiteiten.
- Signaleren van gezondheidsproblemen via jeugdgezondheidszorg (consultatiebureaus, GGD).
- Buurtteams en wijkverpleegkundigen inzetten voor preventie en ondersteuning bij een gezondere levensstijl.
- Aandacht voor mentale gezondheid via laagdrempelige voorzieningen (bijvoorbeeld welzijnsactiviteiten, ontmoetingsplekken).
- Stimuleren van gezonde voeding (marktbeleid, samenwerking met supermarkten/voedselbanken).
- Strikter beleid rondom alcohol en tabak (vergunningen, toezicht).
- Het stimuleren van sporten met korting of via een stadspas. Wij willen voor ieder Dordts kind zwemles mogelijk maken. We maken het mogelijk dat iedere jongere met een Dordtpas korting krijgt op sportclubs en culturele activiteiten.
- Reclames voor alcohol, gokken en fastfood in de openbare ruimte worden verboden.
- We reserveren structureel budget voor preventieprojecten die gezonde leefgewoonten bevorderen.

Onze belofte

Wij bouwen aan een schone, groene stad met een gezonde leefomgeving waarin armoede niet bepaalt hoe gezond je bent e waarin iedereen zelfstandig kan bewegen. GroenLinks-Partij van de Arbeid strijdt voor beleid dat is gebaseerd op vertrouwen en preventie en het stimuleren van een gezonde levensstijl. Door barrières weg te nemen, letterlijk én figuurlijk, maken we Dordrecht tot een stad waar iedereen volwaardig en in een zo goed mogelijke gezondheid kan meedoen.

Werk en Economie

De uitdaging

Een sterke economie is belangrijk. Die zorgt voor werk, zekerheid, goede voorzieningen en een levendige stad. Als er genoeg verschillende banen zijn, hebben meer mensen kans op werk en zekerheid. Omscholing en bijscholing helpen daarbij. Daarbij moet er ook oog en ruimte zijn voor behoeften van de inwoners van Dordrecht, daarom zijn wij voor de uitbreiding van het winkelaanbod en de horeca in de winkelcentra in de woonwijken.

Om de economie gezond en toekomstbestendig te maken moet deze moet schoon en duurzaam zijn. Bedrijven moeten produceren op een manier die past bij wat mensen, milieu en de natuur aankunnen. De gemeente heeft de afgelopen jaren veel gedaan om duurzame bedrijven te steunen, maar er zijn nog genoeg stappen te zetten. Het doel is dat we in 2050 helemaal circulair zijn: bijna geen afval meer en veel minder vervuiling. Dat sluit aan bij het landelijke beleid. We hopen daarvoor ook steun te krijgen van de landelijke overheid. In onze regio kunnen vooral de bouw en de maritieme industrie (zoals scheepsbouw) nog grote stappen zetten.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Verbeteren Dordtse arbeidsmarkt

We zetten samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven voort en intensiveren dat, gericht op betere aansluiting op de arbeidsmarkt. Dat betekent onder meer:

- Het stimuleren van opleidingen op verschillende niveaus voor beroepen waar veel behoefte is, zoals techniek en zorg.
- Het bevorderen van banen die gericht zijn op de beschikbare arbeidskrachten.
- Het aantrekken en bevorderen van banen en opleidingen die gericht zijn op (de overgang naar) de duurzame en circulaire economie van de toekomst. De komst van de Maakfabriek op het Leerpark is daarvoor van groot belang.
- Het faciliteren van stageplekken die goed aansluiten bij opleidingen en banen van de toekomst.
- Dordrecht aantrekkelijk maken voor jongeren om te wonen en werken.
- Het stimuleren van banen met een positieve maatschappelijk impact, in samenwerking met de Stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemen.

2. Verduurzaming van bedrijven

Om Dordrecht schoner en duurzamer te maken zijn er nog veel stappen te zetten bij de verduurzaming van bedrijven. Wij willen dit stimuleren door:

- Bedrijven te wijzen op (verplichte) energiebesparing, zowel met betrekking tot hun gebouwen als hun bedrijfsprocessen. Hiertoe zijn (kosteneffectieve) mogelijkheden waarbij de gemeente kan adviseren.

- Verduurzaming van bedrijventerreinen door bedrijven die goed kunnen samenwerken te clusteren en de uitwisseling van materialen en energie te bevorderen en uitwisselen.
- Vergroening van bedrijventerreinen voor landschappelijke inpassing, biodiversiteit en aangename werkomgeving.
- Voortzetten van het uitbouwen en faciliteren van op duurzaamheid gerichte maritieme maakindustrie.

3. Circulaire economie

GroenLinks-Partij van de Arbeid wil dat Dordrecht in 2050 circulair is. Dat is een uitdaging, maar wel een die ons energie geeft. Wij willen dit bereiken door:

- Het aantrekken van circulaire bedrijvigheid. Denk hierbij aan reparatie-industrie, productie van reparabele, demontabele, herbruikbare producten en bedrijven die materiaal hergebruiken.
- Waar mogelijk circulaire bouw te eisen, onder andere bij aanbestedingen.
- Circulaire inkoop door de gemeente zelf.
- Het stimuleren en faciliteren van hergebruik van gebruikte materialen, restpartijen en restanten van productie, kringloopbedrijven.
- Inzetten op het verminderen van afval en op het verbeteren van afvalscheiding en recycling.
- Waar mogelijk willen wij vervoersstromen en daaraan gekoppelde uitstoot van CO₂, stikstof en fijnstof beperken door productie voor regionaal gebruik te stimuleren, voedselketens te verkorten en schadelijke stoffen en lawaai terug te dringen. Om te beginnen willen wij dit bereiken door winkels en bedrijven te bevoorraden met elektrisch vervoer.

4. Verminderen van netcongestieproblematiek

Onze hele samenleving draait op en vraagt om energie. De economie van de toekomst en de transitie daarnaartoe vragen om een stabiel, betaalbaar en duurzaam energienet. De gemeente is hierin ook afhankelijk van landelijk beleid, maar voor zover mogelijk willen wij ons inzetten voor:

- Het opwekken van voldoende duurzame energie, dit doen wij door een combinatie van zon- en windenergie zodat er stabiliteit is.
- Het faciliteren van energiecoöperaties die gericht zijn op samenwerking met betrekking tot lokale opwekking voor lokaal gebruik en/of overnemen van elkaars energieoverschotten.

Onze belofte

Wij investeren in de duurzame, circulaire economie van de toekomst. Wij willen dat bedrijven hier hun aandeel in leveren. Het is daarbij ook van belang dat er voldoende passende banen en mensen met kennis en kunde beschikbaar zijn. Tegelijkertijd ligt er een taak voor de gemeente om de netcongestie-problematiek op te lossen waar bedrijven mee te maken hebben. Op deze manier vergroten we onze welvaart en ons welzijn en stellen we de leefbaarheid en het toekomstperspectief van Dordrecht veilig.

Cultuur

De uitdaging

Cultuur is alles wat mensen met elkaar delen: eten, muziek, kunst, sport, feesten, taal, kleding en gewoontes. Cultuur zorgt voor plezier en verbondenheid. Niet alleen in het museum of theater, maar ook op straat, op plekken in de wijk en op pleinen. Juist daar ontstaan nieuwe ideeën en contacten.

Kinderen die op school kunst en muziek krijgen, leren meer dan alleen tekenen of zingen. Ze leren creatief denken, samenwerken en nieuwe oplossingen bedenken. Dit helpt later ook bij het vinden van werk. Het probleem is dat scholen hiervoor te weinig middelen krijgen. De nadruk ligt nu ook meer op de grote culturele instellingen, zoals het Dordrechts Museum, Kunstmin en Bibelot. Hierdoor blijven er minder middelen over voor de kleine initiatieven. Juist de kleinere organisaties en initiatieven in de wijken maken Dordrecht kleurrijk, waardoor mensen elkaar leren kennen en vriendschappen sluiten.

De gemeente moet cultuur ondersteunen en dit samen met haar inwoners oppakken en uitbouwen. Toegankelijke cultuur zorgt voor meer samenhang in de wijk. Zonder cultuur geen samenleving: het is wat ons bindt, inspireert en vooruit brengt. Het maakt Dordrecht aantrekkelijker en leefbaarder.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Onderwijs

GroenLinks-PvdA wil dat ieder kind in Dordrecht toegang heeft tot culturele activiteiten. Dit heeft positieve effecten op hun ontwikkeling. Cultuuronderwijs speelt hierin een belangrijke rol, om dat te bevorderen willen wij:

- Cultuuronderwijs voor ieder kind, vanaf de basisschool.
- Muzieklessen op school of in de wijk.
- Mogelijkheid om een muziekinstrument te huren.
- Een sport- & cultuurconsulent op scholen die ouders en/of verzorgers helpt de weg te vinden naar de mogelijkheden om mee te doen.

2. Cultuur & Vrije tijd

Er is veel aandacht voor de programmering van de grote culturele instellingen. Dat is belangrijk, maar er blijft te weinig over voor de kleinere organisaties en de wijken. Wij willen cultuur in de wijken stimuleren:

- Meer initiatieven in de wijken voor alle leeftijden: buurtfeesten (bijv. Krispijn Festijn), toneel, koken, muziek, in samenwerking met de buurtbewoners.
- (School)gebouwen of sportvelden 's avonds gebruiken als creatieve broedplaatsen en voor clubs en activiteiten door bewoners in de wijken

- Talentontwikkeling en perspectief voor jonge kunstenaars. Wij bevorderen samenhangende lokale talentroutes, zodat jongeren de weg naar het professionele podium (muziek, dans, theater, beeldende kunst) kunnen bewandelen.
- Kleine initiatieven ondersteunen en mogelijk maken, bijvoorbeeld buurtprojecten van creatievelingen, makers en jongeren die een idee hebben.
- Kennis maken met cultuur. Musea, podia en andere cultuurinstellingen worden in staat gesteld om actief en gericht specifieke groepen te laten kennismaken met kunst en cultuur, zoals jongeren, ouderen en nieuwkomers.
- Met de grote instellingen, die een landelijke en regionale betekenis hebben, maken we afspraken over hun betrokkenheid bij en financiële bijdrage aan innovaties en kleinschalige culturele samenwerking.
- Door meer aandacht en geld voor wijkprojecten (onder andere ToBe/SOC) en jongerencultuur wordt de culturele diversiteit vergroot.
- We voeren actief beleid om diversiteit binnen culturele instellingen en organisaties te bevorderen, en om toegankelijkheid voor mensen met een beperking te vergroten.

3. Nachtleven en evenementen

Een bruisend nachtleven hoort bij een levendige stad. Horeca, cafés, muziekpodia en clubs moeten genoeg ruimte krijgen om zich in Dordrecht te kunnen vestigen en vergunningen te krijgen. GroenLinks-Partij van de Arbeid wil dit bereiken door:

- Veilig uitgaan staat voorop: goede verlichting, toezicht en vervoer in de nacht.
- Meer verschillende plekken waar jongeren zich thuis voelen in het uitgaansleven, bijvoorbeeld in de wijk.
- Gemeente moet samenwerken met ondernemers en organisatoren voor een divers nachtprogramma.
- Meer evenementen faciliteren die Dordtenaren verbindt.
- Meer evenementen voor en door jongeren.

Onze belofte

Cultuur is wat ons bindt, inspireert en vooruitbrengt, het hart van een leefbare stad. Iedereen in Dordrecht, van jong tot oud, moet toegang hebben tot kunst, muziek en creativiteit, op school én in de wijk. We investeren in cultuuronderwijs, talentontwikkeling en kleine initiatieven die de stad kleur en verbondenheid geven. De gemeente ondersteunt en versterkt lokale makers, buurtprojecten en creatieve ontmoetingsplekken. Zo bouwen we samen aan een stad waar iedereen meedoet, waar cultuur overal leeft, en waar Dordrecht bruist van ideeën.

Sport en Bewegen

De uitdaging

Sport is een verbindende kracht binnen onze samenleving. Groen Links-PvdA Dordrecht gelooft dat sport niet alleen bijdraagt aan een gezonde levensstijl, maar ook zorgt voor sociale verbinding, gelijke kansen en het versterken van de Dordtse identiteit. Wij willen sporten en bewegen toegankelijk maken voor iedereen, ongeacht leeftijd, inkomen of achtergrond.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Toegankelijkheid en accommodaties

Wij streven naar een Dordrecht waarin sportvoorzieningen laagdrempelig en betaalbaar zijn. Niemand mag buitenspel staan, ook niet vanwege financiële drempels. Wij willen:

- Investeren in sportaccommodaties. Goede en duurzame sportfaciliteiten zijn van groot belang. Wij zetten in op het verduurzamen van sportaccommodaties, zodat deze toekomstbestendig zijn en bijdragen aan de klimaatdoelstellingen van Dordrecht.
- Het verhogen van gemeentelijke subsidies voor sportverenigingen die zich inzetten voor inclusiviteit en duurzaamheid.
- Gelijke kansen voor vrouwen en minderheden. Wij zetten ons in voor gelijke kansen en een veilige sportomgeving, waarin discriminatie en grensoverschrijdend gedrag geen plek hebben. Sportverenigingen krijgen ondersteuning in het ontwikkelen van beleid rond inclusie en respect.
- Extra aandacht voor sport in kwetsbare wijken, met inzet van buurtsportcoaches en wijkgerichte sportprojecten.
- Het opstellen van een ‘Dordtse Sportagenda’ waarin alle sportaanbieders samenwerken aan een vitaler Dordrecht.

2. Sport en samenleving

Sportverenigingen zijn het kloppende hart van onze wijken, ze zijn een middel om de gezondheid te verbeteren, om sportieve prestaties neer te zetten, maar bieden ook sociale verbinding. Naast de aanwezigheid van sportverenigingen vinden wij het ook belangrijk dat de openbare ruimte is ingericht op een manier die bewegen stimuleert. GroenLinks-Partij van de Arbeid maakt dit mogelijk door:

- Wij ondersteunen sportclubs in hun maatschappelijke rol, bijvoorbeeld door het organiseren van buurtactiviteiten, integratieprojecten en het bevorderen van vrijwilligerswerk.
- Ondersteuning van topsporttalent en evenementen die Dordrecht op de kaart zetten.
- Meer ruimte voor buitensport, wandel- en fietspaden en beweegvriendelijke parken, zodat iedereen in de eigen buurt kan bewegen. Denk aan gratis toegankelijke sporttoestellen, skateparken en veilige speelplekken voor kinderen.

3. Gezonde jeugd, gezonde ouderen

Sport en beweging zijn belangrijk voor jong en oud. In samenwerking met scholen en buurtsportcoaches willen wij sport en bewegen voor jongeren en ouderen stimuleren:

- Wij pleiten voor meer sporturen op school en naschoolse sportprogramma's.
- Het uitbreiden van de Dordtpas voor minima (nu alleen jeugd), zodat iedereen toegang heeft tot sportactiviteiten. De gedwongen keuze bij de Dordtpas tussen lidmaatschap van een sportclub óf deelname aan een culturele activiteit wordt herzien.
- Mogelijkheden voor sport en bewegen voor ouderen worden waar gewenst uitgebreid en actief onder de aandacht gebracht, niet allen door sportcoaches maar ook door buurthuizen, welzijnswerk, artsen, fitnesscentra, etcetera.
- Stimuleren van samenwerking tussen sport, onderwijs en zorg om sportdeelname te bevorderen.

Onze belofte

Met sport brengen we Dordtenaren samen, houden we elkaar gezond en bouwen we aan een stad waar iedereen zich thuis voelt. GroenLinks-PvdA Dordrecht kiest vol overtuiging voor een actief sportbeleid, met oog voor duurzaamheid, inclusie en verbondenheid. Want samen maken we Dordrecht gezonder!

Mobiliteit

De uitdaging

Of je nu naar school gaat, naar je werk, de boodschappen doet, naar een concert wil, bij iemand op bezoek gaat of de natuur in gaat: iedereen moet zich vlot, veilig en betaalbaar kunnen verplaatsen – binnen de stad én naar daarbuiten.

Vooraf voor korte afstanden willen we lopen en fietsen stimuleren. Dat is niet alleen gezond, maar ook ruimtebesparend en maakt onze stad aantrekkelijker. GroenLinks-Partij van de Arbeid zet daarom in op veilige fietspaden, prettige wandelroutes en meer groen in de straten. Ook met betrekking tot elektrische fietsen, fietskarren en vooral fatbikes moeten veilige oplossingen komen. Voor langere afstanden zijn goed openbaar vervoer en deelvervoer onmisbaar.

Natuurlijk blijft ook eigen autobezit belangrijk, maar wel in balans met andere belangen: veiligheid, schone lucht, rust in de wijken en een leefbare, groene omgeving. Ons mobiliteitsbeleid richt zich daarom op keuzevrijheid voor iedereen, maar met een duidelijke voorkeur voor duurzame en gezonde vormen van vervoer.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wandelen

Om wandelen aantrekkelijker te maken zorgen we voor:

- Veilige en toegankelijke wandelroutes, ook voor mensen met een fysieke of mentale beperking.
- Aantrekkelijker maken van winkelcentra met o.a. meer groen en bankjes.
- Winkels en andere dagelijkse voorzieningen waar mogelijk op loopafstand.
- Bankjes langs wandelroutes in de stad en het buitengebied.
- Een autoluwe binnenstad en waar mogelijk minder autoverkeer in woonstraten.
- Meer handhaving op verkeersgedrag (waaronder snelheids- en lawaafliters).

2. Fietsen

We maken fietsen aantrekkelijker door:

- Vrijliggende fietspaden bij doorgaande (50 km-)wegen.
- Maximale snelheid van 30 km voor verkeer op zo veel mogelijk wegen en straten binnen de bebouwde kom.
- Kortere wachttijden voor fietsers bij verkeerslichten.
- Meer veilige fietsparkeerplaatsen en lastige of onveilige plekken op fietsroutes verbeteren.
- Directe en comfortabele fietsroutes naar de binnenstad, winkelcentra, scholen en het ziekenhuis.
- We zorgen voor extra toezicht op fout gedrag bij gebruik van elektrische fietsen en fatbikes en op voertuigen die niet aan de wettelijke eisen voldoen.

3. Openbaar vervoer

Bereikbaar, betrouwbaar en betaalbaar OV is zeer belangrijk voor het functioneren en de ontwikkeling van Dordrecht en haar inwoners. Ondanks dat een deel van de verantwoordelijkheden valt onder het provinciale en landelijke bestuur, willen wij binnen Dordrecht doen wat wij kunnen voor een zo goed mogelijk goed OV. We geven die vorm door:

- In te zetten op behoud en verbeteren van het huidige stadsvervoer zodat elke wijk, ook 's avonds en in het weekend, bereikbaar wordt en blijft.
- Te zorgen voor aanvullend vraagafhankelijk vervoer.
- Gratis OV (inclusief vraagafhankelijk vervoer) voor lage inkomens.
- Onderzoek naar of en hoe andere organisatievormen, bijv. een regionaal vervoerbedrijf, of aansluiting bij de RET, de voorgaande punten op een betaalbare manier mogelijk kan maken en de versnippering kan terugdringen.
- Lobbyen voor de uitbreiding van intercityverbinding naar het zuiden richting Breda en verder.

4. Deelvervoer

Deelvervoer vinden wij een belangrijke aanvulling op wandelen, fietsen en het openbaar vervoer. Deelauto's zijn vaak goedkoper dan een eigen auto voor wie weinig kilometers maakt, en dragen bij aan minder drukte en meer leefruimte in onze stad. Dit bevorderen wij door:

- Het aanbod van deelfietsen in stand houden en zo nodig uitbreiden. Om zo het fietsen in en om de stad voor bezoekers en incidentele gebruikers aantrekkelijk te maken.
- De bestaande deelautovoorzieningen geleidelijk uit te breiden. Om op die manier sommige automobilisten een goedkoper alternatief te bieden. Daarmee wordt ook openbare ruimte vrijgespeeld voor bewegen, ontmoeten en groen.

5. Automobilititeit en gebruik van de ruimte

Onze hoop en verwachting is dat de voorgaande maatregelen tot relatief minder autogebruik zullen leiden en autobezit minder noodzakelijk zullen maken. Toch blijft er, zeker bij een groeiende stad, veel ruimte voor de auto nodig (zoals wegen en parkeervoorzieningen). Om dat goed te kunnen combineren met andere belangen nemen we de volgende maatregelen:

- Woningbouw, kantoren, scholen en andere voorzieningen zo mogelijk op locaties in de buurt van OV-voorzieningen bouwen en bestaande locaties waar nodig beter op het OV-net aansluiten.
- Meer parkeervoorzieningen onder gebouwen op palen, ondergronds en aan de randen van buurten en wijken, waarbij rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid om de functie van die voorzieningen ook een andere bestemming te geven.
- Beperken van het aantal parkeervergunningen 'voor de deur' tot één per huishouden, in de gebieden waar parkeerregulering van kracht is. Uiteraard zijn er uitzonderingen mogelijk (bijv. voor mensen met een beperking) en kan op enige afstand wel een tweede of derde auto worden geparkeerd.

- Met name voor bezoekers creëren we meer hubs aan de rand van het centrum met goed aanvullend OV, deelfietsen en dergelijke.
- In de hele stad, met uitzondering van enkele doorgaande wegen wordt de maximumsnelheid 30 km/uur.
- Bij scholen en buitenschoolse opvang (bso) creëren we zo veel mogelijk autoluw gebied.
- Om elektrisch vervoer te stimuleren wordt de laadinfrastructuur uitgebreid, wordt thuis opladen gefaciliteerd door waar nodig kabels over de stoep mogelijk te maken.
- Ook breiden we in overleg met belanghebbenden de nul-uitstootzones uit.

Onze belofte

We zetten ons in voor een verandering van het mobiliteitssysteem zodat er meer veiligheid komt, meer ruimte voor groen, spelen en ontmoeten, en schone lucht. Iedereen kan comfortabel en betaalbaar van A naar B of een ommetje maken.

Diversiteit en Sociale Verbinding

De uitdaging

In Dordrecht wonen heel verschillende mensen. Ze verschillen wat betreft cultuur, afkomst, kennis, vaardigheden, vrijetijdsbesteding en religie. Er zijn meer dan 120 verschillende nationaliteiten. Contact en samenwerking tussen mensen met verschillende ideeën, vaardigheden en cultuur kunnen veel opleveren en het leven mooier maken. Maar ze zijn soms aanleiding tot tegenstellingen tussen groepen, gevoelens van onveiligheid en discriminatie.

Daarbij speelt ook dat veel mensen in een isolement leven en eenzaam zijn. Wij willen werken aan een Dordrecht waarin ruimte is voor iedereen om elkaar te ontmoeten en om mee te doen met culturele activiteiten, sport, werk, onderwijs en zorg voor de omgeving en zorg voor elkaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wijkontwikkeling

Veiligheid en contacten in de buurt, wijk en stad zijn essentieel voor een goed leven en een gedragen, krachtige samenleving waarin iedereen zichzelf kan zijn en we elkaar tot steun zijn. Om dit te bevorderen zetten GroenLinks-Partij van de Arbeid zich in voor:

- Een veilige inrichting van de openbare ruimte: rustige, zo veel mogelijk autoluwe woonstraten, goede verlichting (rekening houdend met verstoring van dierenleven).
- Het faciliteren en stimuleren van sociale contacten in de buurt/wijk. Dit doen wij door de wijken veilig en uitnodigend in te richten. Daarbij is het ook belangrijk om ruimte te bieden aan buurt- en wijkactiviteiten, zowel binnen als buiten.

2. Migratie

Wij streven een *eerlijk en humaan migratiebeleid* na. Daarvoor is het noodzakelijk een onderscheid te maken tussen vluchtelingen, asiel- en arbeids- en kennismigratie. Zeker voor mensen die moeten vluchten voor natuurrampen, oorlog of vervolging zal er altijd plek zijn in onze stad. Dat vraagt om maatwerk, maar ook om een menselijke behandeling van alle migranten:

- We willen geen bedrijven naar Dordrecht toe halen die veel gebruik maken van laagbetaald, slecht werk en uitbuiting van arbeidsmigranten.
- We willen wantoestanden bestrijden, zoals verhuren per bed of te veel verkamerde huizen per straat. Ook de directe koppeling van woongelegenheid voor arbeidsmigranten aan hun werk moet worden tegengegaan.
- We nemen onze verantwoordelijkheid en werken mee aan een eerlijke verspreiding van vluchtelingen en asielzoekers in solidariteit met andere gemeenten en inwoners van Nederland. Daarbij blijft onze inzet altijd menselijk: we zorgen voor een veilige, waardige en humane opvang, waar mensen worden gezien en ondersteund.

- De keuzes die we maken zijn duidelijk onderbouwd en laten zien dat wij oog hebben voor mensenrechten én draagvlak in de gemeente. We nemen daarbij onze verantwoordelijkheid. Daartoe is het essentieel om keuzes te beargumenteren en de bewoners te horen en lokale economische belangen te kennen en in kaart te brengen. De inzet van luistercampagnes en/of burgerberaden zijn hiervoor de aangewezen methodes.
- Nadat keuzes zijn gemaakt, blijft het meedenken van betrokken burgers van belang. Daarom benaderen we bewoners met de uitnodiging een betrokken en adviserende rol op zich te blijven nemen in het vervolgproces. Dit kan bijvoorbeeld door lid te worden van een burgerberaad.
- We zetten dezelfde korte en efficiënte procedures als bij anderen in om overlast gevende vluchtelingen/asielzoekers te wijzen op hun gedragingen en ieders verplichtingen bij opvang in onze gemeente. Wij sturen en zetten breed in op ander gedrag zoals dat gebruikelijk is bij alle overlast gevende inwoners van Dordrecht.
- Wij willen dat nieuwe burgers zich welkom voelen en handvatten krijgen om echt onderdeel te worden van de stad. We willen ons dan ook inzetten voor een goede inburgering van statushouders. Daarnaast willen we ook voor tijdelijke buitenlandse inwoners zoals arbeidsmigranten een kort inburgeringsprogramma.

3. Diversiteit en Discriminatie

We willen dat Dordrecht een stad is waar niemand wordt buitengesloten. Iedereen voelt zich veilig op straat, op het werk, op school en in de sportclub. We willen dat mensen elkaar leren kennen buiten hun eigen kring, dat discriminatie altijd wordt aangepakt en dat het gemeentebestuur een duidelijk signaal geeft: discriminatie is onacceptabel. Door structurele bewustwording, duidelijke regels over hoe om te gaan met elkaar, een goed meldpunt en het stimuleren van contact tussen verschillende groepen, maken we Dordrecht sterker en eerlijker. Voor ons betekent dat:

- Discriminatie en negatieve beeldvorming van groepen op basis van afkomst, religie, seksualiteit, enzovoort, voorkomen door bewustwording en voorlichting.
- Het stimuleren van sociale contacten tussen mensen, groepen en culturen. In alle wijken worden diverse activiteiten georganiseerd waarbij verschillende groepen elkaar kunnen ontmoeten, zoals sportdagen, buurtgesprekken of gezamenlijke diners.
- Nieuwkomers in de stad worden voorgelicht over omgangsvormen, leefregels in de Dordtse en Nederlandse samenleving. Zo worden misverstanden en onnodige ergernissen te voorkomen.
- De gemeente maakt afspraken met welzijnsinstellingen, gesubsidieerde organisaties en scholen hoe discriminatie wordt tegengegaan en minderheden worden verwelkomd.
- Het Meldpunt Discriminatie versterken. Het meldpunt krijgt meer bekendheid via scholen, sportverenigingen en sociale media. Alle meldingen worden binnen vier weken behandeld.
- Er komt een regionaal antidiscriminatiebureau.
- Bestuurlijke reactie en handhaving bij alle vormen van discriminatie. We zullen bevorderen dat in geval van ernstige discriminatie te allen tijde aangifte wordt gedaan bij de politie.

4. Jongeren

Jongeren zijn van belang voor de stad, voor de levendigheid en uiteindelijk ook voor het sociaaleconomische draagvlak. Woongelegenheden is er vaak niet of is niet betaalbaar. Veel jongeren wonen daarom noodgedwongen nog bij hun ouders, wonen ergens tijdelijk, of zijn bankslapers. Wij geloven dat meer huisvesting voor jongeren zorgt voor woonzekerheid en tevens voor meer betrokkenheid en binding met de stad.

Ook missen jongeren soms te veel vermaak en een bruisende stad. Zeker omdat een deel van jongeren elders studeert of werkt, is de binding met Dordrecht vaak niet sterk en dreigen jongeren naar elders te vertrekken.

Preventie en vroegsignalering moeten meer aandacht krijgen. Veel van de jongvolwassenen in de regio ervaren psychische klachten en een groot deel voelt zich eenzaam. Ook hebben jongeren aangegeven behoefte te hebben aan laagdrempelige ondersteuning, sociale contacten, betekenisvolle activiteiten en erkenning van hun stem. Daarom willen wij:

- Veiligheid en leefbaarheid in elke wijk, jongeren moeten zich veilig voelen in Dordrecht. We zetten in op een veilige leefomgeving door zichtbare handhaving, betere verlichting, saamhorige openbare ruimten en plekken waar ze zich vrij en welkom voelen.
- In elke wijk moet ruimte zijn waar jongeren samen kunnen komen om zichzelf verder te ontwikkelen middels culturele initiatieven, sport, leren (denk aan ruimtes voor mensen die nog thuis wonen met grote gezinnen) en niet te vergeten: chillen.
- Mentale gezondheid, eenzaamheid en participatie. We zetten in op mentale gezondheid door vroegsignalering van sleutelfiguren op scholen en in de wijken. Verbinding, participatie en het tegengaan van eenzaamheid kan middels deelname aan jongerenraden, het jongerenwerk of in een safe space als een bibliotheek plaatsvinden.
- Betaalbare, duurzame woningen waar jongeren echt een thuis kunnen opbouwen. Zo versterken we hun band met de stad.
- Meer activiteiten op school, in de vrije tijd én in het nachtleven. Jongeren moeten zich kunnen ontwikkelen én vermaken in hun eigen wijk en stad. Er is meer ruimte nodig voor initiatieven vanuit de stad met minder bemoeienis vanuit de politiek om eigen experimenten met betrekking tot evenementen of feestjes te stimuleren. In goed voorbeeld hiervan uit het verleden is het Monument festival.
- Toekomstperspectief: onderwijs, werk, talentontwikkeling. Opleiding, talentontwikkeling en werk moeten in de regio beter op elkaar aansluiten. De stappen die we de afgelopen jaren hierin hebben gedaan met onderwijs en bedrijfsleven, willen we doorzetten.

5. Toegankelijke stad

Iedereen moet zelfstandig en veilig door Dordrecht kunnen bewegen, ook mensen met (tijdelijke) functiebeperking. Het VN-verdrag handicap zegt: niets over ons, zonder ons. Toch is de openbare ruimte vaak nog ontoegankelijk. Voorbeelden zijn ontbrekende stoepafritten, onduidelijke verkeerssituaties, het ontbreken of weghalen van veilige oversteekplaatsen in de buurt van zorginstellingen en ontoegankelijke evenementen.

Het huidige plan van de Rijksoverheid om pas in de verre toekomst volledig te voldoen aan het VN-verdrag vinden wij te lang duren. Daarom willen wij:

- Binnen twee jaar komt er een gemeentelijk actieplan waarin de kosten én haalbaarheid zijn berekend voor een eerdere uitvoering van het VN-verdrag handicap.
- De gemeente publiceert jaarlijks een toegankelijkheidsrapport met concrete verbeterpunten per wijk.
- Vanaf nu worden alle nieuwe en vernieuwde verkeerssituaties 100% toegankelijk en getest door ervaringsdeskundigen.
- In de komende raadsperiode wordt er gekeken hoe we oversteekplaatsen in de buurt van zorginstellingen zo veilig mogelijk kunnen maken zodat bewoners lang zelfstandig naar voorzieningen kunnen lopen.

Onze belofte

Wij strijden voor een Dordrecht met levendige wijken, een eerlijk en humaan migratiebeleid, waar niemand wordt buitengesloten, jongeren zich thuis voelen en gezien worden en iedereen veilig en zelfstandig doorheen kan bewegen. Dordrecht is een stad voor iedereen en voor ons samen.

Meedenken en Meedoen

De uitdaging

Dordrecht is van ons allemaal. Daarom wil GroenLinks-PvdA dat iedereen kan meedenken, meepraten en meewerken aan het beleid voor onze stad. We willen dat alle belangen meewegen en tegen elkaar worden afgewogen. Het is ook nodig om alle kennis, ideeën en werkkraft vanuit de stad te gebruiken om de uitdagingen van vandaag en morgen aan te kunnen. Als we meer samen vorm kunnen geven aan de stad wordt het meer een stad van alle inwoners, en ontstaat er meer onderlinge verbondenheid. Daar wordt de stad mooier, gezonder, leuker en veiliger van.

De gemeente heeft een belangrijke taak om dit meedenken en meedoen mogelijk te maken. Ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving, burgers betrekken bij het beleid op een manier die voor iedereen aantrekkelijk is en stimuleren om daadwerkelijk mee te doen aan het samen leven in en zorg dragen voor de buurt, de wijk, de stad.

Het is van belang dat de gemeente al in een vroeg stadium met de bewoners in gesprek gaat over vraagstukken die ze wil aanpakken, nog voordat er al uitgewerkte plannen zijn. Goede informatie, communicatie en terugkoppeling zijn daarbij essentieel. Omgekeerd moet de gemeente ook bij initiatieven vanuit de samenleving vanuit een positieve houding meedenken en ondersteunen: zoeken naar wat kán en dat samen uitwerken.

Als de gemeente meer vertrouwen heeft in en geeft aan de inwoners, krijgt ze ook vertrouwen terug! Natuurlijk kunnen niet alle afzonderlijke wensen en ideeën altijd gerealiseerd worden. Daarom moeten bewoners ook met elkaar in gesprek om verschillende belangen af te wegen, of te combineren. De gemeente is er daarnaast verantwoordelijk voor dat niet gerepresenteerde groepen en belangen worden meegewogen in uiteindelijke besluiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Communicatie en Dienstverlening

Om mee te kunnen doen is een belangrijk vereiste dat iedereen op de hoogte kan zijn van wat er speelt en dat de gemeente goed bereikbaar is. Daartoe:

- Blijft de gemeente ook langs niet-digitale weg goed bereikbaar en aanspreekbaar.
- Wordt ook de digitale dienstverlening en informatievoorziening verbeterd en toegankelijker gemaakt.
- Geeft de gemeente breed, proactief en vroegtijdig bekendheid aan ontwikkelingen en plannen, zodat voordat activiteiten en projecten van start gaan participatie (en daaropvolgende vergunningverlening) voldoende ruimte krijgt.

2. Initiatieven uit de samenleving

Dordrecht geeft ruimte aan initiatieven uit de samenleving. Denk hierbij aan initiatieven op buurt- en wijkniveau (bijvoorbeeld het aanbrengen van meer groen of het organiseren van een activiteit). Denk daarbij ook aan subsidieregelingen voor (culturele) initiatieven. Een tijdige en actieve informatievoorziening door de gemeente is hierbij essentieel. Bij dit soort initiatieven is de gemeente meedenkend en ondersteunend. Om dit te bereiken:

- Toetsen ambtenaren niet alleen bij beoordeling van plannen, maar denken ze creatief mee over hoe/wat wel kan en stemmen daarbij zo nodig af met andere afdelingen.
- Helpt de gemeente waar mogelijk met vereenvoudigen van regels en procedures.
- Wordt ondersteuning gegeven in de vorm van beschikbaar stellen ruimtes voor vrijwilligers, kleine startsubsidies, minder regels of ontzorgen bij administratieve procedures.
- De gemeente toetst of belangrijke belangen en belanghebbenden voldoende betrokken zijn.

3. Gemeentelijk beleid

Bij ontwikkelingen op buurt- en wijkniveau willen wij dat Dordtenaren zoveel als mogelijk actief worden betrokken:

- De gemeente informeert bewoners en andere belanghebbenden vroegtijdig. Op buurtniveau krijgen bewoners meer mogelijkheden om zaken zelf te regelen. Daarbij geeft de gemeente wel duidelijke randvoorwaarden aan (bijv. beschikbaar budget, minimale normen waaraan voldaan moet worden).
- Concrete plannen worden zo veel mogelijk in onderlinge samenspraak met bewoners en andere belanghebbenden vormgegeven.
- De gemeente benadert zo nodig (groepen) belanghebbenden actief om te zorgen dat alle belangen en inzichten voldoende vertegenwoordigd zijn.
- Als het uiteindelijke plan aan de randvoorwaarden voldoet, wordt dat in principe uitgevoerd. De gemeente kan ervan afwijken als ze dat onderbouwt met zwaarwegende argumenten.
- Bewoners en andere belanghebbenden worden ook bij de uitvoering betrokken (denk bijvoorbeeld aan inrichting en onderhoud van groen en speelplekken in de buurt).

Bij grootschalige ontwikkelingen en strategische vraagstukken willen wij het volgende:

- Bij nieuwbouwprojecten worden omwonenden, (toekomstige) betrokkenen en maatschappelijke organisaties die verschillende belangen behartigen en deskundigheid aandragen, vroegtijdig betrokken om ideeën, inzichten en mogelijke win-winsituaties in beeld te brengen.
- Er wordt ook met hen samengewerkt bij de verdere uitwerking van de nieuwbouwplannen. De gemeente draagt er daarbij zorg voor dat ook de belangen worden behartigd van hen die zich in de toekomst in het gebied gaan vestigen.
- Bij grootschalige ontwikkelingen maakt de gemeente van meet af aan duidelijk wanneer en hoe betrokkenen belanghebbenden mee kunnen denken en doen. Er wordt hierbij gewerkt aan zo veel mogelijk gezamenlijk ontwikkelde en gedragen plannen en beleid. Waar voorstellen en ideeën niet kunnen worden ingepast, wordt dat grondig beargumenteerd.

- Voor strategische vraagstukken, vaak voor de langere termijn, wordt het burgerberaad ingezet. Denk aan klimaatbeleid, mobiliteitsbeleid, woningbouw, werkgelegenheidsbeleid of perspectieven voor jongeren. Bij een burgerberaad wordt door loting een representatieve groep burgers samengesteld die samen in intensief overleg tot voorstellen en adviezen komen. Door de loting worden ook inwoners betrokken die normaal gesproken niet zo makkelijk meedoen.
- Bij alle vormen, zeker bij een burgerberaad, bepaalt de gemeente vooraf zo scherp mogelijk de afbakening en randvoorwaarden zodat de uitkomsten in principe worden overgenomen. Waar dat niet gebeurt, dient de gemeente dat grondig te onderbouwen.

Onze belofte

De gemeente reageert open, meedenkend en stimulerend op initiatieven vanuit de Dordtse samenleving. We stimuleren iedereen om mee te denken over het Dordtse beleid en doen tegelijk een beroep op iedereen om de stad samen steeds opnieuw vorm te geven en er samen verantwoordelijkheid voor te nemen.

Financiën

De uitdaging

De komende jaren heeft GroenLinks-Partij van de Arbeid grote ambities op het gebied van woningbouw, klimaat en duurzaamheid en sociale voorzieningen. Tegelijkertijd komen de financiën van veel gemeenten steeds meer onder druk te staan. De Rijksbijdrage, de belangrijkste geldbron van de gemeente, loopt komende jaren steeds verder terug. We moeten daarom realistisch zijn: de gemeente kan niet alles doen en niet alles betalen. Veel maatregelen die wij willen nemen kosten geld. Omdat we beperkte middelen hebben, moeten we zorgen voor een rechtvaardig financieel beleid. Dat betekent dat we het meest investeren in de wijken en de beleidsterreinen waar de uitdagingen het grootst zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Onze ambities

De ambities die wij hebben, kosten geld. Maar de investeringen die wij willen doen maken Dordrecht socialer, groener en rechtvaardiger. Denk aan hierbij aan:

- Versterken van bestaanszekerheid.
- Ondersteunen van wijkinitiatieven.
- Toegankelijke zorg van hoge kwaliteit.
- Meer woningen, zowel sociale huur als betaalbare koop.
- Onderhoud en verbetering van infrastructuur.
- Uitbreiding en onderhoud van groen en natuur.
- Voorzieningen faciliteren voor sport, cultuur en buurtwerk.

2. Maatschappelijke opbrengsten

Investeringen die waardevol zijn voor Dordrecht zijn alleen maar uit te drukken in geld. Onze ambities en maatregelen hebben ook veel *maatschappelijke opbrengsten*:

- Gezonder leven, dus minder zorgkosten en meer mogelijkheden om aan de samenleving mee te doen.
- Beperken van de negatieve gevolgen van opwarming van de aarde en de kosten die dat met zich meebrengt.
- Energiebesparing en duurzame energieopwekking remmen de energiekosten en kan geld opbrengen.
- Meer lopen, fietsen, OV en deelsvervoer leidt tot efficiënter gebruik van de ruimte en infrastructuur en dus op termijn tot minder onderhoudskosten.

3. Nieuwe strategieën

We hebben nieuwe strategieën nodig om onze ambities financieel haalbaar te maken, we moeten creatief omgaan met de middelen die we hebben en we moeten samen optrekken met andere gemeenten, bedrijven en organisaties om onze bestaanszekerheid en toekomst veilig te stellen. Wij bereiken dit door:

- Met andere gemeenten en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bij het Rijk blijven aandringen op een bijdrage die recht doet aan de taken en uitdagingen waarmee de gemeente te maken heeft. Dat vraagt om lobby voor herstructurering van het Gemeentefonds.
- Intensiever zoeken naar subsidies en sponsoring.
- In overleg met burgers, bedrijven en andere organisaties kijken wat de gemeente kan doen en wat door of in samenwerking met anderen kan worden opgepakt. Bijvoorbeeld, het in eigen beheer geven van gebouwen, groen en speelruimte aan bewonersgroep en verenigingen. Of bedrijven gebouwen en tuinen laten sponsoren die in beheer zijn bij bewonersgroepen en vereniging door bedrijven.
- Zorgverzekeraars vragen om mee te betalen aan preventieve maatregelen waardoor minder beroep op dure zorg hoeft te worden gedaan.
- Inkomensafhankelijke eigen bijdragen aan voorzieningen.
- Gemeentelijke besparing door vereenvoudiging van procedures en regels en waar mogelijk verminderen van overhead.
- Systematisch nagaan of beleid tot de beoogde effecten leidt en zo nee, zoeken naar effectievere inzet van de beschikbare middelen.
- Publiek-private samenwerkingen.
- Efficiëntere samenwerking in de zorg;
- Het verkennen van financiële innovaties zoals een (regionaal) klimaatfonds, waarin relevante reserveringen, subsidies en specifieke uitkeringen worden samengebracht.
- Enige verhoging van gemeentelijke belastingen, waar het uitgangspunt is dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

Onze belofte

GroenLinks-Partij van de Arbeid strijdt voor een rechtvaardig financieel beleid voor Dordrecht. Wij vinden *maatschappelijke opbrengsten* belangrijk. Daarom gaan we weloverwogen en creatief om met de beschikbare middelen in samenwerking met inwoners, bedrijven en organisaties om Dordrecht steeds beter vorm te geven en een leefbare samenleving te zijn met bestaanszekerheid voor iedereen.

